

۱۴۰۳ - ۱۲/۱

۹/۱۲۰۶۳۶

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات سند	
عنوان سند: شیوه نامه اجرائی رسیدگی هیأت عالی تجدیدنظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس مصوبه تجمیعی تکمیلی موضوع مصوبه جلسه ۸۹۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی تهیه شده است.	
نوع سند: شیوه نامه	شماره سند: عتف-ش-۵۳۰۱
ویرایش: ۰۱	صفحه: ۷

اقدام کنندگان			
مسئولیت	نام و نام خانوادگی	واحد سازمانی	امضا
تهیه کننده	علی قسمتی تبریزی	مدیرکل دفتر حقوقی	
تأیید کننده	رضا صابری	رئیس مرکز حقوقی، لوایح و امور مجلس	
تصویب کننده	محمدعلی زلفی گل	وزیر علوم، تحقیقات و فناوری	

مرجع ثبت و نگهداری	نام و نام خانوادگی دبیر	شماره و تاریخ صورت جلسه	امضا
هیأت عالی تجدیدنظر	رضا صابری	شماره جلسه:	
		تاریخ:	

مرجع نگهداری سند	پرونده	قسمت	تاریخ و شماره ابلاغ سند
دبیرخانه هیأت عالی تجدیدنظر			

	شماره: عتف-ش-۵۳۰۱		شیوه نامه اجرایی رسیدگی هیأت عالی تجدیدنظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس مصوبه تجمیعی تکمیلی موضوع مصوبه جلسه ۸۹۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی	
	تاریخ:	۰۱		ویرایش:
	صفحه:	۲		از:

مقدمه:

در اجرای تبصره ۴ ماده ۲ مصوبه تجمیعی - تکمیلی جلسه ۸۹۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص رسیدگی به شکایات از آرا و تصمیمات موضوع این مصوبه، شیوه نامه رسیدگی و تجدیدنظرخواهی از آرا و تصمیمات موضوع ماده واحده «خروج تصمیمات و آرای صادره از هیأت‌ها و کمیته‌های تخصصی وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مراکز آموزشی و پژوهشی در خصوص امور و شئون علمی، آموزشی و پژوهشی از شمول صلاحیت دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضایی»، به شرح زیر تصویب می‌شود:

فصل اول: تعاریف و اختصارات

ماده ۱: در این شیوه نامه، منظور از عبارات بکار رفته، به شرح ذیل است:

- ۱-۱. **وزارت:** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ۱-۲. **هیأت عالی:** هیأت عالی تجدیدنظر وزارت عتف، موضوع مصوبه ۸۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- ۱-۳. **دیوان:** دیوان عدالت اداری؛
- ۱-۴. **مؤسسه:** دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و پارک‌های علم و فناوری دارای مجوز از شورای عالی انقلاب فرهنگی یا شورای گسترش آموزش عالی زیرمجموعه وزارت عتف و سایر دستگاه‌های اجرایی؛
- ۱-۵. **سازمان:** سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور، سازمان امور دانشجویان، سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی؛
- ۱-۶. **دبیرخانه:** دبیرخانه هیأت عالی؛
- ۱-۷. **هیأت:** شامل هیأت‌های امناء، هیأت‌های ممیزه، هیأت‌های انتظامی اعضای هیأت علمی، هیأت عالی جذب، هیأت‌های رسیدگی به تخلفات در آزمون‌های سراسری و نظایر آن؛
- ۱-۸. **کمیته‌ها:** شامل کمیته انضباطی دانشجویان، کمیته اخلاق پژوهشی و نظایر آن؛
- ۱-۹. **کارگروه تخصصی:** کارگروه‌های تخصصی دانشجویی، هیأت علمی و ویژه.

فصل دوم: صلاحیت

ماده ۲: صلاحیت هیأت عالی عبارت است از رسیدگی به شکایات از آرا و تصمیمات قطعی هیأت‌ها، کمیته‌ها و کمیسیون‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور، هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی مصوب و کارگروه اخلاق در پژوهش در خصوص اعضای هیأت علمی، متقاضیان جذب، داوطلبان آزمون‌های سراسری، دانشجویان، مؤسسات، انجمن‌های علمی و سایر اشخاص ذینفع که صرفاً درباره امور و شئون علمی، آموزشی و پژوهشی صادر شده باشد.

	شماره: عتف-ش-۵۳۰۱		شیوه نامه اجرائی رسیدگی هیأت عالی تجدیدنظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس مصوبه تجمیعی تکمیلی موضوع مصوبه جلسه ۸۹۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی
	ویرایش: ۰۱	تاریخ:	
	صفحه: ۳	از: ۷	

تبصره ۱: مصادیق شئون علمی، آموزشی و پژوهشی موضوع مصوبه ۸۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی مواردی از قبیل آزمون‌های علمی و تخصصی ورودی به هر یک از مقاطع دانشگاهی و در خلال دوره تحصیل آموزش عالی، فراخوان جذب، جذب و تبدیل وضعیت اعضای هیات علمی، تخلفات آموزشی و پژوهشی اعضای هیات علمی، دانشجویان، موسسات و انجمن‌های علمی، تصمیمات هیات‌های امناء، آرای هیات‌های ممیزه، اخراج، بازنشستگی، عدم تمدید و تنزل وضعیت استخدامی اعضای هیات علمی صرفاً به دلیل رکود علمی، ارتقاء، ارزشیابی مدارک تحصیلی دانش‌آموختگان خارج از کشور و اعتراض نسبت به مدارک دانش‌آموختگان داخل کشور؛ بورس دانشجویان، فرصت مطالعاتی و سایر موارد مرتبط می‌باشد.

تبصره ۲: رسیدگی در هیات عالی منوط به طی فرآیند رسیدگی و اعتراض در سایر مراجع ذیصلاح اداری و یا در صورت انقضای مهلت شکایت در مراجع مورد نظر (مانند هیات اجرایی و هیات مرکزی جذب) است.

تبصره ۳: در صورتی که شکایت خارج از صلاحیت هیات عالی باشد یا در موارد اعتبار امر مختومه، مطروحه و ...، موضوع به تشخیص هیات در اولین جلسه از دستور کار خارج می‌شود و در صورت صلاحیت در فرآیند رسیدگی قرار می‌گیرد.

تبصره ۴: در مواردی که دیوان یا سایر مراجع قضایی یا هیات عالی متناظر در وزارت بهداشت یا دانشگاه آزاد با صدور قرار عدم صلاحیت یا با اتخاذ تصمیم مقتضی دیگر، هیات عالی را صالح به رسیدگی بدانند، موضوع شکایت در این هیات مطرح و رسیدگی می‌شود.

تبصره ۵: در صورتی که پرونده به هیات عالی ارجاع شود و با تشخیص دبیرخانه، موضوع در صلاحیت هیات عالی متناظر در وزارت بهداشت یا دانشگاه آزاد باشد، دبیرخانه می‌تواند پرونده را به هیات صالح ارسال کند.

تبصره ۶: رسیدگی به شکایات دانشجویان شاغل به تحصیل یا اخراجی نسبت به آرای هیات‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات آزمون‌های سراسری، حسب مورد و با توجه به رشته دانشجو و وزارت مرتبط، در هیات ذیربط در وزارت عتف، بهداشت و دانشگاه آزاد رسیدگی می‌شود. دستورالعمل ناظر به این موارد به تصویب هیات عالی خواهد رسید.

تبصره ۷: رسیدگی به شکایات داوطلبان آزمون‌های سراسری سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزشی کشور نسبت به آرای هیات‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی به تخلفات آزمون‌های سراسری، در صلاحیت هیات عالی تجدیدنظر وزارت عتف خواهد بود. دستورالعمل ناظر به این موارد به تصویب هیات عالی خواهد رسید.

تبصره ۸: صلاحیت هیات عالی، انحصاری و غیرقابل تفویض است.

فصل سوم: ساختار و ترکیب هیات عالی

ماده ۳: ترکیب اعضای هیات عالی به شرح ذیل است:

۱- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس هیأت)؛

۲- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

۳- معاون حقوقی وزارت (عضو و دبیر هیأت)؛

۴- معاون، تخصصی ذی‌ربط وزارت؛

 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	شماره: عتف-ش-۵۳۰۱		شیوه نامه اجرائی رسیدگی هیأت عالی تجدیدنظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس مصوبه تجمیعی تکمیلی موضوع مصوبه جلسه ۸۹۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی
	ویرایش: ۰۱	تاریخ:	
	صفحه: ۴	از: ۷	

- ۵- دو نفر از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی به انتخاب شورا؛
- ۶- سه نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها که حداقل یکی از آنها حقوقدان خواهد بود، به انتخاب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.
- تبصره ۱:** مدت عضویت اعضای حقیقی هیأت، سه سال خواهد بود و انتخاب مجدد آنها برای یک دوره دیگر بلامانع می‌باشد.
- تبصره ۲:** جلسات هیأت با حضور حداقل ۷ نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات هیأت با رأی اکثریت نسبی اعضای حاضر، معتبر و لازم‌الاجرا خواهد بود.
- تبصره ۳:** در صورت غیبت غیرموجه اعضای منتخب شورای عالی انقلاب فرهنگی بیش از سه جلسه متوالی یا چهار جلسه غیرمتوالی در طول یک سال به تشخیص رئیس هیأت، موضوع حسب مورد به شورای عالی انقلاب فرهنگی جهت معرفی عضو جدید منعکس می‌شود.
- تبصره ۴:** در خصوص غیبت اعضای حقیقی منتخب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری بیش از سه جلسه متوالی یا چهار جلسه متناوب در طول یک سال، حسب مورد با نظر رئیس هیأت عالی نسبت به معرفی عضو جدید اقدام خواهد شد.
- تبصره ۵:** در صورت وجود یکی از جهات رد در مورد یکی از اعضای هیأت عالی، نامبرده حق رای نسبت به همان پرونده را ندارد.
- ماده ۴:** دبیرخانه هیأت عالی در دفتر حقوقی وزارت مستقر است و مدیرکل دفتر حقوقی، به عنوان جانشین دبیر هیأت عالی، عهده‌دار تنظیم امور اداری، اجرایی و تشکیل جلسات هیأت عالی و کارگروه‌ها خواهد بود.
- ماده ۵:** با پیشنهاد دبیر و تأیید وزیر، به تعداد لازم کارگروه در امور هیأت علمی و دانشجویی و نیز کارگروه ویژه (به منظور رسیدگی تخصصی به امور خاص از جمله شکایت نسبت به مصوبات وزارت، تصمیمات شورای گسترش و ...) تشکیل می‌شود.
- ماده ۶:** جلسات هیأت عالی ماهیانه تشکیل خواهد شد. در صورت لزوم تشکیل جلسه فوق‌العاده بلامانع است. اداره جلسه بر عهده رئیس هیأت عالی است.

فصل چهارم: ساختار و ترکیب کارگروه

- ماده ۷:** هر یک از کارگروه‌ها دارای سه عضو و ترکیب آن به شرح ذیل است:
- ۱- دو عضو هیأت علمی (با مرتبه حداقل دانشیاری)، که یکی از آنان حقوقدان خواهد بود؛
- ۲- یک عضو کارشناس از دبیرخانه؛
- تبصره ۱:** رئیس کارگروه و اعضای هیأت علمی کارگروه‌ها با پیشنهاد دبیر و ابلاغ رئیس هیأت عالی منصوب خواهند شد.
- تبصره ۲:** در موارد مقتضی به تشخیص دبیر و تأیید رئیس هیأت، یکی از اعضای کارگروه می‌تواند استادیار (با داشتن حداقل ۵ سال سابقه مرتبط) باشد.

	شماره: عتف-ش-۵۳۰۱		شیوه نامه اجرائی رسیدگی هیأت عالی تجدیدنظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس مصوبه تجمیعی تکمیلی موضوع مصوبه جلسه ۸۹۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی
	ویرایش: ۰۱	تاریخ:	
	صفحه: ۵	از: ۷	

تبصره ۳: در صورت عدم امکان حضور، غیبت عضو، وجود یکی از جهات رد یا سایر علل و برای جلوگیری از اطاله دادرسی با تشخیص دبیرخانه، می توان حسب مورد از اعضای کارگروه متناظر استفاده نمود.

ماده ۸: کارگروه صرفاً مسئول بررسی و تمهید پرونده و ارایه نظر تخصصی مشورتی برای طرح و تصمیم گیری پرونده در هیات عالی است و اختیار انجام امور ذیل را دارد:

الف) تحقیقات حضوری یا مکاتبه ای درباره شاکی و طرف شکایت؛

ب) تهیه گردش کار و اعلام نظر در خصوص موضوع شکایت برای اتخاذ تصمیم و صدور حکم توسط هیات عالی؛

ج) انجام سایر موارد لازم از جمله شیوه اجرا و تذکر برای اجرا با ارجاع دبیرخانه؛

تبصره ۱: کارگروه ها برای تحقیق و رسیدگی به شکایات می توانند از نظر کارشناسان و متخصصان مربوط استفاده کنند. رئیس و عضو کارگروه موظف به مطالعه پرونده قبل از تشکیل جلسه و اعلام نظر مکتوب پس از استماع دفاعیات طرفین می باشند.

تبصره ۲: کارگروه با موافقت دبیر هیات می تواند حسب مورد پرونده را برای بررسی و اتخاذ تصمیم به هیات ممیزه هم عرض ارسال نماید. تصمیم هیات ممیزه در این مرحله با تصویب هیات عالی نافذ خواهد بود.

تبصره ۳: در صورتی که اعتراض به تصمیم هیات ممیزه مرکزی باشد، هیات ممیزه هم عرض یکی از دانشگاه های متناظر به تشخیص کارگروه خواهد بود.

تبصره ۴: با تشخیص دبیر هیات می توان بدون اخذ نظر کارگروه تخصصی، پرونده را به صورت مستقیم در هیات عالی طرح کرد.

تبصره ۵: دبیرخانه می تواند ملاحظات و نظرات تخصصی و فنی خود را به هیات عالی منعکس کند.

تبصره ۶: گردش کار و اظهار نظر کارگروه باید مستند و مستدل به قوانین و مقررات مربوطه باشد.

فصل پنجم: مهلت شکایت

ماده ۹: هریک از مراجع مذکور در مصوبه جلسه ۸۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف به ابلاغ قانونی تصمیمات و آرای خود به ذی نفع هستند. مهلت شکایت از آرا و تصمیمات هیات ها و کمیته های مذکور در ماده ۲ این شیوه نامه در هیات عالی، برای اشخاص داخل و خارج از کشور دو ماه از تاریخ ابلاغ قانونی رای یا تصمیم نهایی به شخص است.

فصل ششم: رسیدگی

ماده ۱۰: مکاتبات مرتبط با این شیوه نامه از طریق دبیرخانه صورت می پذیرد.

ماده ۱۱: هیات عالی با شکایت اشخاص ذی نفع با رعایت شرایط قانونی، شروع به رسیدگی می کند.

ماده ۱۲: شکایت باید مشتمل بر مشخصات شاکی، طرف شکایت، موضوع و تصمیم مورد شکایت، دلایل و مستندات مربوطه باشد و در برگه های چاپی که به این منظور تعیین شده به دبیرخانه ارائه و ثبت شود.

	شماره: عتف-ش-۵۳۰۱	
	ویرایش: ۰۱	تاریخ:
	صفحه: ۶	از: ۷
شیوه نامه اجرائی رسیدگی هیأت عالی تجدیدنظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس مصوبه تجمیعی تکمیلی موضوع مصوبه جلسه ۸۹۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی		

تبصره ۱: شاکی علاوه بر نشانی پستی، شماره تلفن همراه، نامبر یا پست الکترونیکی خود را به منظور تعیین شیوه ابلاغ اوراق اعلام می نماید که در این صورت، دبیرخانه با موافقت شاکی، روش ابلاغ را تعیین و مراتب به امضای شاکی می رسد. ابلاغ به یکی از روش های فوق کافی است.

تبصره ۲: شکایت و رسیدگی در هیات عالی رایگان است.

تبصره ۳: رسیدگی در کارگروه ها و هیات عالی منوط به این است که پرونده در مراجع عالی قضایی، شبه قضایی و اداری در حال رسیدگی نباشد.

ماده ۱۳: پس از وصول و ثبت شکایت، دبیرخانه یک نسخه از آن را به طرف شکایت ارسال می کند. طرف شکایت مکلف است ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ، پاسخ خود را همراه با مدارک و مستندات به دبیرخانه تسلیم کند.

تبصره ۵: در صورت عدم ارسال لایحه توسط طرف شکایت ظرف مهلت تعیین شده، کارگروه با ملاحظه دادخواست اولیه یا استماع اظهارات شاکی و در صورت کافی بودن دلایل و مدارک ابرازی، اظهارنظر می کند.

ماده ۱۴: طرف شکایت مکلف است دلایل و مدارک مورد درخواست هیات عالی را به هیات ارائه نماید.

ماده ۱۵: پس از دریافت پاسخ طرف شکایت یا سپری شدن مهلت های مقرر در ماده ۱۲، دبیر هیات عالی یا جانشین وی پرونده را به کارگروه ذیربط ارجاع می دهد. رئیس کارگروه، پرونده را ملاحظه و تمهیدات لازم را اتخاذ و تصمیم نهایی خود را ظرف مدت ۲۰ روز به هیات عالی تقدیم می نماید.

ماده ۱۶: کارگروه ها مکلف اند در صورت درخواست کتبی شاکی، اظهارات وی را به نحو حضوری استماع کنند.

ماده ۱۷: هیات عالی پس از بررسی شکایت شاکی و پاسخ طرف شکایت و ملاحظه نظریه تخصصی و پیشنهادی کارگروه، مبادرت به صدور رأی می نماید و صورت جلسات و احکام صادره به امضای اعضای حاضر در جلسه می رسد.

تبصره ۱: در صورت نیاز به اخذ توضیح، هیات عالی از شاکی و کارشناس ذی ربط برای حضور در جلسه دعوت خواهد کرد.

تبصره ۲: مفاد تصمیم توسط دبیر هیات یا جانشین وی حداکثر ظرف مهلت ۱۰ روز به شاکی و طرف شکایت ابلاغ می شود.

ماده ۱۸: آرای هیات از نظر امکان اعاده دادرسی و موارد آن و مهلت درخواست، مشمول قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۴۰۲ است.

ماده ۱۹: در راستای اجرای تبصره ۴ ماده ۱۶ قانون دیوان عدالت اداری، دبیر هیات عالی می تواند پس از احراز ورود شکایت به تشخیص کارگروه ذیربط، موارد اجرای قانون را به طرف شکایت تذکر دهد. در صورت عدم اجرای تصمیم یا ابراز دلایل طرف شکایت، موضوع در اولین جلسه هیات عالی طرح و اتخاذ تصمیم می شود.

شماره: عتف-ش-۵۳۰۱	شيوه نامه اجرائی رسیدگی هیأت عالی تجدیدنظر		 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
	ویرایش: ۰۱	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس مصوبه	
	تاریخ:	تجمیعی تکمیلی موضوع مصوبه جلسه ۸۹۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی	
صفحه: ۷ از ۷			

فصل هفتم: سایر مقررات

- ماده ۲۰:** چنانچه طرف شکایت ظرف یک ماه پس از ابلاغ نسبت به اجرای مفاد رای اقدام ننماید، مستتکف از اجرای رای محسوب می شود و حسب مورد مشمول بند ۲ ماده ۷ قانون مقررات انتظامی اعضای هیات علمی دانشگاه ها یا بند ۲ ماده ۸ قانون رسیدگی به تخلفات اداری، پس از رسیدگی در هیات تخلفات ذیربط خواهد بود.
- تبصره ۱:** در صورت اعلام استتکاف از اجرای رای به دبیرخانه هیات، مراتب حداکثر ظرف مدت یک ماه از طریق دبیر هیات پیگیری و در صورت عدم تمکین به اجرای رای با تقاضای شاکی، مستتکف با نظر رییس هیات عالی به هیات های تخلفات ذیربط معرفی می شود.
- تبصره ۲:** تفسیر آرا بر عهده هیات عالی و نحوه اجرای رای هیات بر عهده دبیر هیات است.
- ماده ۲۱:** جهات رد اعضای هیات عالی و اعضای کارگروه ها، جزئیات مربوط به تعیین کارشناس و دستور موقت، تابع قانون دیوان است.
- تبصره ۱:** صدور دستور موقت به پیشنهاد رئیس کارگروه مربوطه و تایید دبیر هیات خواهد بود.
- تبصره ۲:** در مواردی که شیوه نامه ساکت یا دارای ابهام باشد، تا زمان طرح و تعیین تکلیف مورد در هیات عالی، حسب مورد قانون دیوان عدالت اداری و قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی حاکم است.
- ماده ۲۲:** مرجع اصلاح، تغییر و تفسیر شیوه نامه، هیات عالی است.
- ماده ۲۳:** حل اختلاف در صلاحیت هیات های عالی وزارت عتف، وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد اسلامی بر عهده دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی است.
- ماده ۲۴:** این شیوه نامه متعاقب نشست مشترک وزارت عتف، وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد اسلامی در ۲۴ ماده و ۳۲ تبصره در تاریخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۸ به تصویب هیات عالی وزارت علوم رسید.